

Vec C-650/23 [Hembesler]ⁱ

Návrh na začatie prejudiciálneho konania

Dátum podania:

31. október 2023

Vnútroštátny súd:

Landesgericht Korneuburg

Dátum rozhodnutia vnútroštátneho súdu:

22. august 2023

Odvolateľka (žalovaná na prvom stupni):

E EAD

Odporca v odvolacom konaní (žalobca na prvom stupni):

DW

ⁱ Názov tejto veci je fiktívny. Neodpovedá skutočnému menu ani názvu žiadneho z účastníkov konania.

Rakúska republika

LANDESGERICHT KORNEUBURG (Krajinský súd Korneuburg, Rakúsko)

UZNESENIE

Landesgericht Korneuburg (Krajinský súd Korneuburg) ako odvolací súd [omissis] vo veci žalobcu **D***** W******* [omissis] proti žalobkyni **E***** EAD** [omissis] vo veci **400 eur** [omissis] v konaní o odvolaní žalovanej voči rozsudku Bezirksgericht Schwechat (Okresný súd Schwechat, Rakúsko) z 27. marca 2023, 1 C 253/20x-48, na neverejnom pojednávaní prijal uznesenie:

[I] Súdnemu dvoru Európskej únie sa podľa článku 267 ZFEÚ na prejudiciálne rozhodnutie predkladá táto otázka:

„Má sa článok 7 ods. 1, článok 4 ods. 3 a článok 2 písm. j) nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 261/2004 z 11. februára 2004, ktorým sa ustanovujú spoločné pravidlá systému náhrad a pomoci cestujúcim pri odmietnutí nástupu do lietadla, v prípade zrušenia alebo veľkého meškania letov a ktorým sa zrušuje nariadenie (EHS) č. 295/91 (ďalej len „nariadenie o právach cestujúcich“) vykladať v tom zmysle, že prevádzkujúci letecký dopravca má cestujúcemu poskytnúť náhradu, ak cestujúci v rámci balíka cestovných služieb mal potvrdenú rezerváciu cestovnej kancelárie na let tam a späť; táto cestovná kancelária cestujúcemu deň pred plánovaným (späť) letom oznámila, že sa letový plán zmenil zmenou čísla letu, času letu a cieľového miesta; cestujúci sa preto na pôvodne rezervovaný let neprezentoval na nástup do lietadla podľa podmienok stanovených v článku 3 ods. 2 nariadenia; pôvodne plánovaný let bol však nakoniec vykonaný ako bolo plánované; a letecký dopravca by cestujúceho aj prepravil, ak by sa prezentoval na nástup do lietadla podľa podmienok stanovených v článku 3 ods. 2 nariadenia č. 261/2004?“

II. Konanie sa prerušuje až do doručenia prejudiciálneho rozhodnutia Súdneho dvora Európskej únie.

ODÔVODNENIE:

Skutkový stav:

Žalobca si v cestovnej kancelárii T***** GmbH rezervoval balík cestovných služieb, ktorý okrem iného obsahoval (späť) let z Heraklionu (HER; Grécko) do Linzu (LNZ; Rakúsko). Cestovná kancelária cestujúcemu preposlala doklad, ktorým bola potvrdená rezervácia pre (späť) let BUC 8739 / H6 8739 na

29. septembra 2019 z Heraklionu do Linzu s časom odletu o 18:00 a časom priletu o 20:00.

Dňa 28. septembra 2019 cestujúci dostal oznámenie cestovnej kancelárie, že letový plán bol pre spätočný let zrušený a odlet z Heraklionu sa neuskutoční ako je uvedené v cestovných podkladoch, ale namiesto toho letom A3 7327, odlet 29. septembra 2019 o 23:30, s cieľovým miestom Viedeň-Schwechat (VIE; Rakúsko). Neexistuje dôkaz o tom, že toto oznámenie bolo vyvolané akýmkoľvek správaním prevádzkujúceho leteckého dopravcu.

Žalovaná je charterovou leteckou spoločnosťou a ako taká sama neuskutočňuje rezerváciu letov; je členom IATA. Približne 24 hodín pred odletom dostane zoznam cestujúcich s menami a priezviskami všetkých cestujúcich, ktorí sa majú prepraviť; ďalšie kontaktné údaje jej nie sú cestovnou kanceláriou poskytnuté. Na zozname cestujúcich sa meno žalobcu neobjavilo. Žalovaná vykonala let BUC 8739 / H6 8739 29. septembra 2019 v zásade v súlade s plánom.

Z dôvodu oznámenia cestovnej kancelárie z 28. septembra 2019 sa cestujúci nasledujúci deň nedostavil na odbavenie letu BUC 8739 / H6 8739. Ak by sa včas prezentoval na nástup a predložil doklad o jeho rezervácii, žalovaná by ho napriek tomu sporným letom prepravila.

Trasa z Heraklionu do Linzu predstavuje viac ako 1500 km, ale nie viac ako 3500 km.

Konanie vo veci samej:

Žalobca navrhuje – vychádzajúc z nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 261/2004 z 11. februára 2004 (nariadenie o právach cestujúcich) – priznanie náhrady vo výške 400 eur plus úroky a, pokiaľ je to relevantné pre odvolacie konanie, uvádza toto: Zmeny, ktoré uskutočnila cestovná kancelária, sa pripíšu prevádzkujúcemu leteckému dopravcovi. Ak cestovná kancelária v mene žalovanej smie vystaviť letenku, tak nemôže pre všetky nasledujúce zmeny v rezervácii platiť niečo iné. Ak je cestujúci informovaný o tom, že mu bola zmenená rezervácia na iný let, nie je možné mu vyčítať, že sa nedostavil na odbavenie pre pôvodne rezervovaný let. Už prostredníctvom skôr uskutočnenej rezervácie mu proti jeho vôli bol odmietnutý nástup. V závere teda ide o odmietnutie nástupu do lietadla, za ktoré je potrebné plniť náhradu.

Žalovaná odmieta žalobný návrh, navrhuje zamietnutie žaloby a, pokiaľ je to relevantné pre odvolacie konanie, namieta, že sporný let bol vykonaný podľa plánu. Zmena rezervácie žalobcu prostredníctvom cestovnej kancelárie prebehla bez dohody s ňou. Táto zmena rezervácie neodôvodňuje „odmietnutie nástupu do lietadla“, ktoré sa pripíše leteckému dopravcovi. Žalobca z toho dôvodu, že sa včas nedostavil na odbavenie, ani nemôže uplatniť právo na náhradu. Aj po zmene rezervácie mal ešte potvrdenú rezerváciu pre pôvodný let a ak by sa včas prezentoval na nástup, bol by prepravený.

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zaviazal žalovanú na zaplatenie sumy 400 eur spolu s úrokmi, ako aj náhrady trov konania žalobcovi. Z právneho hľadiska posúdil skutkový stav, ktorý bol sumárne predstavený v úvode – čiastočne nesporný, čiastočne nevyvrátiteľne zistený podľa vnútroštátnych procesných zákonov [§ 501 ods. 1 rakúskeho Zivilprozessordnung (Občiansky súdny poriadok)] – zhruba v tom zmysle, že je nepodstatné, či zmenu rezervácie vykonal letecký dopravca alebo cestovná kancelária. Zmena rezervácie sa pripíše leteckému dopravcovi a posúdi sa ako odmietnutie nástupu do lietadla. Keďže žalobca bol cestovnou kanceláriou informovaný o „zmenených časoch letu“ (v skutočnosti zmena rezervácie na iný let) a žalovaná si musí nechať pričítať tieto zmeny letu, nemá na nárok, ktorý žalobca opiera o odmietnutie nástupu do lietadla, vplyv to, že sa nedostavil včas na odbavenie. To, že existovali oprávnené dôvody pre odmietnutie nástupu do lietadla v zmysle článku 2 písm. j) nariadenia o právach cestujúcich, žalovaná netvrdila. Keďže žalobca mal potvrdenú rezerváciu na predmetný let, nie je od neho možné požadovať, aby sa včas dostavil na odbavenie (z dôvodu oznámenia o „zmene času letu“), a tým mu bola proti jeho vôli odmietnutá preprava, a neexistovali žiadne oprávnené dôvody pre odmietnutie nástupu do lietadla, ide o situáciu odmietnutia nástupu do lietadla podľa článku 4 ods. 3 nariadenia o právach cestujúcich. Pritom nie je relevantné, či žalovaná je v priamom zmluvnom vzťahu so žalobcom alebo mohla mať vplyv na zoznam cestujúcich, respektíve sama cestujúcim zmeniť rezerváciu alebo vystaviť letenky, keďže žalovaná môže u iných osôb a aj tretích osôb, najmä u cestovnej kancelárie, uplatňovať náhradu.

Proti tomuto rozsudku smeruje **odvolanie** žalovanej z odvolacieho dôvodu nesprávneho právneho posúdenia s návrhom zmeniť napadnutý rozsudok v tom zmysle, že žalobný návrh sa zamietne; okrem toho žalovaná podporuje návrh na začatie prejudiciálneho konania o bližšie formulovanej otázke na Súdny dvor Európskej únie na prejudiciálne rozhodnutie – o otázke pripísania zmeny rezervácie, ktorú vykonal cestovná kancelária, ako „odmietnutie nástupu do lietadla“ leteckému dopravcovi. V zásade argumentuje tým, že odmietnutie nástupu do lietadla zo skutkového hľadiska neexistuje a že zmena rezervácie cestovnou kanceláriou jej nie je pripísateľná.

Žalobca navrhuje, aby sa odvolaniu nevyhovelo.

Landesgericht Korneuburg (Krajinský súd Korneuburg) má ako odvolací súd rozhodnúť o nároku žalobcu na druhom a poslednom stupni.

O prejudiciálnej otázke:

Žalobca svoj návrh (nakoniec) opiera výslovne o „odmietnutie nástupu do lietadla“ podľa článku 4 ods. 3 nariadenia o právach cestujúcich. Podľa zákonnej definície článku 2 písm. j) nariadenia o právach cestujúcich sa pod pojmom „odmietnutie nástupu do lietadla“ má chápať odmietnutie prepravy cestujúcich, hoci sa prezentovali na nástup podľa podmienok stanovených v článku 3 ods. 2 okrem prípadov, keď existujú oprávnené dôvody na odmietnutie nástupu do

lietadla v súvislosti so zdravím, bezpečnosťou alebo ochranou, alebo nedostatočnými cestovnými dokumentmi. Pojem „odmietnutie nástupu do lietadla“ sa týka nielen odmietnutia nástupu do lietadla, ktoré bolo spôsobené prekročením kapacity rezervácií, ale aj odmietnutia nástupu do lietadla z iných dôvodov (Súdny dvor Európskej únie C-22/11).

Skutkový stav „odmietnutie nástupu do lietadla“ preto zahŕňa štyri kritériá, ktoré musia byť kumulatívne splnené:

- odmietnutie nástupu do lietadla proti vôli cestujúceho,
- existencia potvrdenej rezervácie pre dotknutý let,
- včasné dostavenie sa na odbavenie a
- neexistencia oprávnených dôvodov pre odmietnutie nástupu do lietadla [omissis].

Ak ide o situáciu „odmietnutia nástupu do lietadla“, prevádzkujúci letecký dopravca cestujúcemu poskytne náhradu podľa článku 7 nariadenia o právach cestujúcich (článok 4 ods. 3 nariadenia o právach cestujúcich).

Odvolací súd v stálej judikatúre vychádza z toho, že podmienka nároku týkajúca sa včasného prezentovania na nástup nemusí byť splnená a k nesplneniu záväzku formou odmietnutia nástupu do lietadla (pri splnení ostatných podmienok pre vznik nároku založeného na potvrdenej rezervácii a neexistencii oprávnených dôvodov pre odmietnutie nástupu do lietadla) dôjde už vtedy, ak cestujúcemu už skôr – pravdivo alebo aj nie – bolo oznámené, že rezervovaným letom nebude prepravený alebo že sa tento [let] vôbec neuskutoční [„predvídané odmietnutie nástupu do lietadla“; Landesgericht Korneuburg (Krajinský súd Korneuburg) 22 R 332/21 k; 22 R 118/22s; 22 R 120/23m; 22 R 343/21 b; RIS-Justiz RK00000040 [omissis]]. Na jednej strane by dostavenie sa cestujúceho na let, v súvislosti s ktorým mu už vopred bolo oznámené, že týmto letom nebude prepravený, bola nezmyselná formalita; na druhej strane dostavenie sa cestujúceho (skôr *myslené*: na pôvodný let, ktorý zakladá nárok na náhradu) v prípade zmeny rezervácie podľa článku 3 ods. 2 písm. b) nariadenia o právach cestujúcich nie je podmienkou pre uplatnenie nariadenia o právach cestujúcich [pozri Amtsgericht Bremen (Okresný súd Bremen, Nemecko) 18 C 73/10 [omissis]].

Súdny dvor Európskej únie sa vo svojom rozhodnutí v spojených veciach C-146/20, C-188/20, C-196/20 a C-270/20 vyjadril, že článok 3 ods. 2 písm. a) nariadenia o právach cestujúcich sa má vykladať v tom zmysle, že cestujúci disponuje „potvrdenou rezerváciou“ v zmysle tohto ustanovenia, keď cestovná kancelária zašle tomuto cestujúcemu, s ktorým je v zmluvnom vzťahu, „iný dôkaz“ v zmysle článku 2 písm. g) tohto nariadenia, ktorý obsahuje príslušb prepraviť uvedeného cestujúceho konkrétnym letom jednotlivito identifikovaným miestom odletu a príletu, časom odletu a príletu, ako aj číslom letu, hoci táto cestovná kancelária nedostala od dotknutého leteckého dopravcu potvrdenie

týkajúce sa času odletu a priletu tohto letu. V odôvodnení Súdny dvor Európskej únie okrem iného poukazuje na to, že viaceré ustanovenia nariadenia o právach cestujúcich na účely ich uplatnenia nerozlišujú medzi cestovnou kanceláriou a leteckým dopravcom. Okrem toho by bolo v rozpore s cieľom spočívajúcim v zabezpečení vysokej úrovne ochrany cestujúcich v leteckej doprave, ktorý je zakotvený v odôvodnení 1 toho istého nariadenia, domnievať sa, že rezervácia môže byť potvrdená len leteckým dopravcom, čím by sa cestujúcemu uložila povinnosť overiť informácie poskytnuté cestovnou kanceláriou. Nariadenie totiž smeruje k tomu, aby riziko, že cestovné kancelárie poskytnú cestujúcim nepresné informácie v rámci ich činností, znášal letecký dopravca. V tomto kontexte sa cestujúci nezúčastňuje na vzťahoch existujúcich medzi leteckým dopravcom a cestovnou kanceláriou a nemožno od neho vyžadovať, aby si v tejto súvislosti zabezpečil informácie (Súdny dvor Európskej únie C-146/20, C-188/20, C-196/20 a C-270/20 bod 47 a nasl.).

V predmetnom prípade vzniká otázka hraníc pripísania vyhlásení cestovnej kancelárie leteckému dopravcovi. Ak sa – inak ako v konaní týkajúcom sa rozsudkov Súdneho dvora Európskej únie C-188/20 a C-196/20 – nemá posúdiť vystavenie potvrdenia rezervácie cestovnou kanceláriou, ale vykonanie „predpokladaného odmietnutia nástupu do lietadla“, nie je súvislosť s článkom 2 písm. g) nariadenia bezprostredne zrejme.

Podľa názoru odvolacieho súdu hovoria rovnaké úvahy ako v bode 47 rozsudku Súdneho dvora Európskej únie z 21. decembra 2021 (Súdny dvor Európskej únie C-146/20, C-188/20, C-196/20 a C-270/20) v prospech toho, aby bol letecký dopravca v situácií ako tu zodpovedný za konania a vyhlásenia cestovnej kancelárie, aj keď letecký dopravca mohol preukázať, že cestujúceho by prepravil, ak by sa včas dostavil na odbavenie.

Podobne položená otázka už bola predmetom návrhu Landgericht Düsseldorf (Krajinský súd Düsseldorf, Nemecko) na začatie prejudiciálneho konania z 20. júla 2020. Tam položená otázka, či ide o odmietnutie prepravy v zmysle článku 4 ods. 3, článku 2 písm. j) nariadenia (ES) č. 261/2004, ak cestovná kancelária, s ktorou cestujúci uzavreli zmluvu o balíku služieb, niekoľko dní pred plánovaným časom odletu prerezervuje týchto cestujúcich na iný let, keď im predtým záväzne potvrdila let individualizovaný miestom odletu a priletu, časom odletu a priletu a číslom letu, však zostala bez odpovede, keďže vec bola z registra vymazaná. Už v tomto návrhu na začatie prejudiciálneho konania Landgericht Düsseldorf (Krajinský súd Düsseldorf) správne považoval za sporné, či aj zmena rezervácie, ku ktorej došlo prostredníctvom cestovnej kancelárie, u ktorej si cestujúci rezervoval balík cestovných služieb, a nie prostredníctvom leteckej spoločnosti, predstavuje odmietnutie nástupu do lietadla. Doplnujúc uviedol, že proti takémuto chápaniu by mohlo hovoriť to, že prevádzkujúci letecký dopravca prípadne nemôže mať žiaden vplyv na zmenu rezervácie cestovnou kanceláriou (napríklad ak zmení rezerváciu, keďže má prepraviť väčšie množstvo cestujúcich, ktorí si rezervovali balík cestovných služieb, ako počet miest, ktoré rezervovala u dopravcu). To by mohlo hovoriť v neprospech toho, že letecký dopravca môže

zodpovedať za správanie cestovnej kancelárie, ktorá sa neriadi jeho pokynmi. Na druhej strane by cestujúci, ktorý si rezervoval balík cestovných služieb, v prípade zmeny (zmeny rezervácie) viackrát nemohol preskúmať, kto skutočne vykonal zmenu, ak mu to nebolo priamo oznámené, ale len mu bolo oznámené, že by malo dôjsť k zmene. To by mohlo hovoriť v prospech toho, že zmeny prostredníctvom tretích strán, ako cestovná kancelária, sa nemajú posudzovať inak ako zmeny prostredníctvom leteckého dopravcu. Nakoniec má letecká spoločnosť podľa článku 13 nariadenia možnosť, aby si podľa vnútroštátneho práva u cestovnej kancelárie uplatnila nárok na náhradu.

Prejednanie prejudiciálnej otázky je pre odvolací súd nevyhnutné, aby následne mohol rozhodnúť o odvolaní. Ak Súdny dvor odpovie na prejudiciálnu otázku kladne, potom oprávnené existuje právo žalobcu na náhradu a odvolaniu žalovanej by sa nevyhovelo. Ak Súdny dvor odpovie na prejudiciálnu otázku záporne, právo žalobcu na náhradu neexistuje, a odvolaniu žalovanej by sa vyhovelo a rozsudok súdu prvého stupňa by sa zmenil v tom zmysle, že by sa žaloba zamietla.

[omissis].

Landesgericht Korneuburg (Krajinský súd Korneuburg), oddelenie 22

Korneuburg, 22. augusta 2023

[omissis]

PRACOVNÝ DOKUMENT